

Борис РОГОВИЙ,

аспірант факультету міжнародних відносин спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії Волинського національного університету ім. Лесі Українки

СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ В СФЕРІ БЕЗПЕКИ МЕДІА

Актуальність проблеми зумовлена тим що, інформаційні мережі, явище яке в ХХІ столітті стало невід'ємною частиною повсякденного життя мільйонів людей, та, без винятку, кожної держави на планеті. Зручність, актуальність та швидкість отримання інформації за допомогою мережі інтернет та соціальних мереж – вражає, ця ж інформація отримується через медіа ресурси у тому ж числі.

Разом з поширенням та стрімким розвитком цих ресурсів, прямо пропорційно зростають виклики та загрози пов'язані з медіа та соціальними мережами. Кількість інформації що надходить до громадян через медіаресурси в мережі «Інтернет» є беззаперечно гігантською, величезна кількість джерел, які з'являються щодня десятками, кидає виклик світовій системі безпеки, чим успішно користуються різні суб'єкти міжнародних відносин у протистоянні та суперництві на міжнародній та внутрішньодержавних аренах.

За останнє десятиліття кількість, так званих, інформаційно-психологічних (спеціальних) операцій (далі ІПСО) спрямованих на дестабілізацію, виведення з рівноваги, розпалу ворожнечі виросла в геометричній прогресії в тисячі разів. Із цією проблемою зараз активно стикнулася та бореться й Україна в протистоянні агресії російської федерації, що створює підвищену актуальність у питанні безпеки медіа, соціальних мереж та інформаційних ресурсів особливо для України та всього цивілізованого та демократичного світу в цілому.

Інформаційна безпека України – складова частина національної безпеки України, стан захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу, інших життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави, за якого належним чином забезпечуються конституційні права і свободи людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації, доступ до достовірної та об'єктивної інформації, існує ефективна система захисту і протидії нанесенню шкоди через поширення негативних інформаційних впливів, у тому числі скоординоване поширення недостовірної інформації, деструктивної пропаганди, інших інформаційних операцій, несанкціоноване розповсюдження, використання й порушення цілісності інформації з

обмеженим доступом [1, 2].

Інформаційна загроза – потенційно або реально негативні явища, тенденції і чинники інформаційного впливу на людину, суспільство і державу, що застосовуються в інформаційній сфері з метою унеможливлення чи ускладнення реалізації національних інтересів та збереження національних цінностей України і можуть прямо чи опосередковано завдати шкоди інтересам держави, її національній безпеці та обороні; Для вирішення питань інформаційної (кібер) безпеки застосовуються стратегічні комунікації [1, 2].

Стратегічні комунікації – це скоординоване та належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави. Зазвичай стратегічні комунікації ґрунтуються на урядових комунікаціях, комплексах заходів, що передбачають діалог уповноважених представників Кабінету Міністрів України з цільовою аудиторією з метою роз'яснення урядової позиції та/або політики з певних проблемних питань [1,2].

Внаслідок геополітичних змін в світі за останнє десятиліття виникла необхідність створення стратегії України в сфері безпеки медіа та інформаційних мереж. Така стратегія була введена в дію Указом Президента України № 685 від 2021 року «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки»». Згідно з указом вводився тримісячний строк для реалізації заходів стратегії інформаційної безпеки який супроводжувався Національним інститутом стратегічних досліджень. Метою вищезгаданої стратегії є посилення спроможностей України щодо забезпечення інформаційної безпеки, підтримки інформаційними засобами та заходами соціальної та політичної стабільності, оборони держави, захисту державного суверенітету, територіальної цілісності України, демократичного конституційного ладу, забезпечення прав та свобод кожного громадянина.

Правовою основою Стратегії є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392, а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Питання, пов'язані із кібербезпекою, визначаються Стратегією кібербезпеки України, затвердженою Указом Президента України від 26 серпня 2021 року № 447. Реалізація Стратегії розрахована на період до 2025 року [3].

Важливість наявності стратегії та інструментів забезпечення безпеки медіа важко переоцінити, вплив що здійснюється на широкі маси населення окремих регіонів та в цілому населення України є колосальним. Постійні, так звані, «вкиди» дезінформації спрямовані на дестабілізацію політичного та соціального устрою створюють загрозу, якщо не симетричну, то очевидно не другорядну після прямої військової агресії Російської Федерації проти України.

На жаль, просуванню інформаційних операцій агресора також сприяє низька медіаграмотність значного відсотка населення України, що виливається в постійній підривній діяльності країни агресора в спробах знизити довіру населення до діючої влади та посадових осіб, шляхом використання неправдивих наративів та дезінформації, на яку, держава намагається оперативно реагувати, проте кількість ПСО, що з'являється щодня кількісно переважає можливість державних інституцій спростовувати ці наративи. Вищезгадані тези активно демонструють актуальність проблеми безпеки медіа та інформаційних систем в Україні та необхідність розвитку досліджень та створення нових ефективних інструментів протидії стратегічним інформаційним загрозам сьогодення.

1. Про Стратегію національної безпеки України : Указ Президента України від 14 вересня 2020 року №392/2020. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.

2. Про Стратегію кібербезпеки України : Указ Президента України від 14 травня 2021 року № 447/2021. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4472021-40013>.

3. Про Стратегію інформаційної безпеки : Указ Президента України від 15 жовтня 2021 року №685/2021. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>.

Юхим РОМАНЦОВ,
аспірант кафедри конституційного,
адміністративного
та трудового права
НУ «Запорізька політехніка»

АВТОКРАТІЯ ТА ДЕМОКРАТІЯ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ

У сучасному світі, де політичні та соціальні зміни відбуваються на швидкому та вражаючому рівні, розгляд політичних режимів, таких як автократія та демократія, є надзвичайно важливим. Ці два протилежні за своєю суттю політичні режими визначають політичну архітектуру країн та їхній внутрішній та зовнішній порядок. Мета даного дослідження полягає у проведенні загальнотеоретичного аналізу автократії та демократії для кращого розуміння їх ключових особливостей та впливу на сучасну політичну ситуацію.

Автократія визначається як форма правління, де влада концентрується в руках одного або кількох осіб без значного контролю або участі громадян. Однією із найхарактерніших рис автократичних режимів є відсутність або